

จดหมายข่าวสำนักคอมพิวเตอร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 กรกฎาคม - สิงหาคม 2547

ฉบับที่ ๔ จาก

ผู้อำนวยการสำนักคอมพิวเตอร์

ในเดือนสิงหาคมนี้ มหาวิทยาลัยได้รับเรื่องจากกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ (สบทว.) ให้ประสานการดำเนินงาน 2 เรื่อง คือเรื่องหนึ่ง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลผู้บริหารระดับ 8 หรือเทียบเท่าขึ้นไป เพื่อจัดทำใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ เรื่องที่สอง ขอเชิญผู้ประสานงานเข้าร่วมอบรมการติดตั้งและใช้งานใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ ตามโครงการใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์เพื่อข้าราชการ ซึ่งจะอบรมในวันที่ 20-21 กันยายน 2547 สำนักคอมพิวเตอร์ก็จะส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมด้วย

จากหนังสือทั้ง 2 ฉบับ ทำให้ทราบว่ากระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กำลังเร่งดำเนินการโครงการใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์เพื่อข้าราชการ เพื่อให้บรรลุตามแผนของกระทรวงฯ ที่จะพัฒนาระบบลายมือชื่อดิจิทัล (Digital Signature) แจกจ่ายให้หน่วยงานต่าง ๆ ภายใน 30 กันยายน 2547 มีเป้าหมายให้ได้ 20,000 ใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ โดยมี สบทว. เป็นผู้ดำเนินการทางเทคนิค

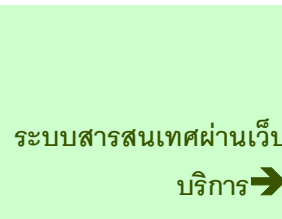
ใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์คือการจดทะเบียนผู้ใช้ระบบการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นทางการเพื่อให้สามารถดำเนินการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างปลอดภัยและถูกต้องตามระเบียบราชการ เช่น การส่งหนังสือราชการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยผู้ที่จดทะเบียนขอใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์จะได้รับรหัส 2 รหัส คือกุญแจสาธารณะ (Public key) เพื่อแจ้งให้ผู้ที่ต้องการสื่อสารทราบ และจะได้กุญแจส่วนตัว (Private key) เพื่อดำเนินการรับส่งข้อมูล

สำนักคอมพิวเตอร์จึงขอให้ข้อมูลแก่ผู้อยู่ในข่ายที่จะได้ใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อทราบความเป็นมา และในฉบับหน้าเราจะนำสิ่งที่ได้จากการอบรมมาแล้วสู่กันฟังต่อไป ■

กิจกรรมและบริการ

← เครือข่าย Wi-IS

ระบบสารสนเทศผ่านเว็บ
บริการ →

← ปฏิทิน มศว

→ → ในฉบับ...

- บันทึกจากผู้อำนวยการสำนักคอมพิวเตอร์..... 1
- เล่าสู่กันฟังงานเครือข่ายบัวศรี 2
- บริการระบบสารสนเทศนิสิตผ่านเว็บ..... 3
- ไวรัสสายร้ายบนอินเทอร์เน็ต..... 4
- การจัดการเรียนการสอนด้วยระบบ Open Source LMS "ATutor" : กรณีศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.. 5
- เทคนิคการนำรูปภาพประกอบจดหมายข่าว 6
- ปฏิทิน มศว : ระบบบริการใหม่ผ่านเว็บ 7
- ข่าวกิจกรรมและบริการ 8

จดหมายข่าวสำนักคอมพิวเตอร์ ISSN 0858-9327

จัดทำโดย: สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 114 สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร 0-2664-1000 ต่อ 5067,5069 Website: <http://cc.swu.ac.th/> E-mail: swucc@swu.ac.th

บรรณาธิการ: ผศ.ดร. สุณี รักษาเกียรติศักดิ์

กองบรรณาธิการ: ดร.ชนิษฐา รุจิโรจน์ สมบุญ อุดมพริ้ง ศิริศศิเกษม สุโพธิ์ภาค สุนันท์ คำหอม พิระ แพทย์ประเสริฐ อรทัย ไกรรักษ์

เล่าสู่กันฟังงานเครือข่ายบัวศรี

■ มหัทธวัฒน์ รักษาเกียรติศักดิ์ & นคร บริพันธ์มงคล ■

ในช่วงที่ผ่านมาเครือข่ายบัวศรี ได้มีการปรับปรุงเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานมากขึ้น ส่งผลให้ คณาจารย์ นิสิต และบุคลากร สามารถใช้งานเครือข่ายบัวศรีได้ประโยชน์ คุ่มค่า ดังนั้นในวันนี้จะได้เล่าสู่กันฟังถึงสิ่งต่างๆ ที่ สำนักคอมพิวเตอร์ ได้ดำเนินการไปแล้ว ได้แก่ บริการเครือข่ายไร้สาย (Wireless Lan) การเพิ่มช่องทางออกสู่อินเทอร์เน็ต ช่องทางที่ 2 และการแจ้งปัญหาเครือข่ายผ่านเว็บ สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะมีประโยชน์ต่อผู้ใช้ ทำให้การใช้งานทำได้สะดวกยิ่งขึ้นและยังเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งานระบบเครือข่ายบัวศรี และอินเทอร์เน็ตโดยรวมด้วย

เครือข่าย Wi-IS (Wireless Internet Service)

ปัจจุบันเครือข่ายไร้สาย เป็นเครือข่ายที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ประกอบกับอุปกรณ์เครือข่ายไร้สายเริ่มมีราคาถูกลงและซื้อหาใช้งานได้ง่ายขึ้น ในปีงบประมาณ 2547 สำนักคอมพิวเตอร์ได้เริ่มโครงการนำร่องเครือข่ายไร้สาย และได้ติดตั้งแล้ว จำนวน 3 จุด ได้แก่ สำนักคอมพิวเตอร์ บริเวณห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ชั้น 3 อาคาร 16, สำนักหอสมุดกลาง ประสานมิตร ชั้น 3 ซึ่งครอบคลุมบริเวณใช้งาน ชั้น 2 และ ชั้น 4 บางส่วน, และหอสมุด มศว องครักษ์ ชั้น 1 โดยมาตรฐานของอุปกรณ์ที่ติดตั้งในครั้งนี้เป็นมาตรฐาน IEEE802.1g สามารถรองรับการใช้งานที่ความเร็ว 54 Mbps แต่ถ้าท่านใดมีอุปกรณ์ที่เป็น มาตรฐาน IEEE802.1b ก็สามารถใช้งานได้ ส่วนการขยายเครือข่ายไร้สายระยะที่ 2 นั้น คงจะไม่นานเกินรอ ซึ่งจะได้มีการขยายเครือข่าย Wireless Lan ให้ครอบคลุมทั่วมหาวิทยาลัย

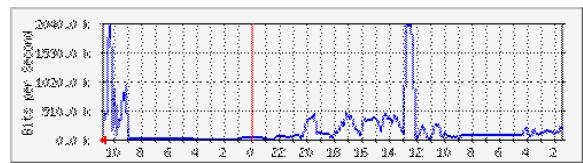

เว็บเพจเครือข่าย Wi-IS (Wireless Internet Service)

<http://wireless.swu.ac.th>

การใช้งานอินเทอร์เน็ตช่องทางที่ 2

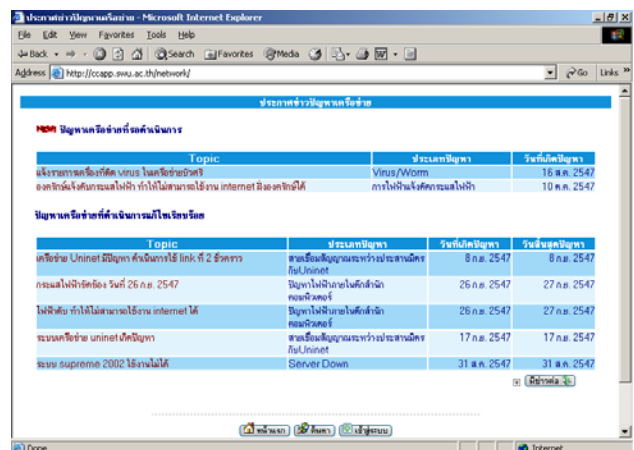
สำนักคอมพิวเตอร์ทราบถึงปัญหาการใช้งานอินเทอร์เน็ตของประชาคม ชาว มศว อันเนื่องมาจากการขัดข้องของเครือข่าย UniNet จึงได้เพิ่มช่องทางออกสู่อินเทอร์เน็ต ช่องทางที่ 2 ขนาด 2 Mbps ตั้งแต่วันที่ 16 มิถุนายน 2547 นอกเหนือจากการออกอินเทอร์เน็ตผ่านเครือข่าย Uninet เพื่อให้เครือข่ายบัวศรีสามารถติดต่อกับอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลา ในกรณีที่ link ของเครือข่าย Uninet ที่เป็นเส้นทางหลักเกิดปัญหา

แสดงการใช้งานอินเทอร์เน็ต ช่องทางที่ 2

การแจ้งปัญหาผ่านระบบเครือข่าย

จากปัญหาที่เกิดขึ้นภายในระบบเครือข่ายบัวศรี บางครั้งผู้ใช้งานจะไม่ทราบสาเหตุของปัญหาต่างๆ ดังนั้นสำนักคอมพิวเตอร์ จึงได้พัฒนาระบบแจ้งข่าวปัญหาเครือข่าย เพื่อให้สะดวกรวดเร็วในการรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับเครือข่ายบัวศรี ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในเรื่องของการใช้งาน หรือปัญหาระบบเครือข่ายขัดข้อง สามารถเข้าดูได้ที่ <http://www.swu.ac.th> แล้ว click ที่ข่าวเครือข่ายบัวศรี ที่อยู่ด้านล่างซึ่งจะเห็นรายละเอียดทั้งหมดของข่าวเกี่ยวกับเครือข่ายบัวศรี

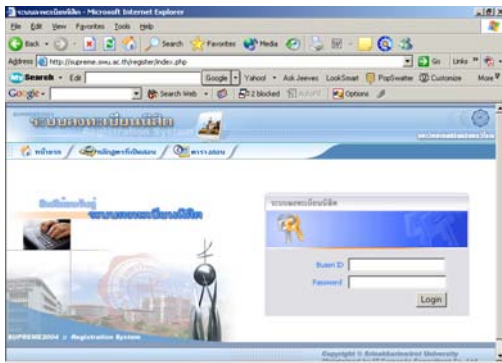

การพัฒนาบบเครือข่ายบัวศรีจะยังไม่หยุดเพียงเท่านี้ ในโอกาสหน้าคงได้พบกับงานในก้าวต่อไปของพวกเรา ที่จะให้บริการแก่ผู้ใช้ให้สามารถใช้งานเครือข่ายบัวศรีและอินเทอร์เน็ตได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ■

บริการระบบสารสนเทศผ่านเว็บ

■ ไพโรจน์ มาสุวรรณ & พรทิพย์ พงษ์สวัสดิ์ ■

จากฉบับที่แล้ว เราได้แนะนำทุกท่านให้รู้จักกับระบบสารสนเทศมหาวิทยาลัย SUPREME2004 ในส่วนของระบบลงทะเบียนนิสิต ซึ่งก็คิดว่าหลายๆ ท่านคงได้เข้าไปสัมผัสและใช้บริการกันบ้างแล้ว ในฉบับนี้ เรามีบริการใหม่ที่ขอแนะนำให้คุณอาจารย์ และนิสิต ทุกท่าน ได้เข้าไปใช้บริการเพื่อสอบถามข้อมูล ในเรื่องต่างๆ ผ่านเว็บ นั่นก็คือ ระบบสารสนเทศนิต ซึ่งคุณอาจารย์ และนิสิตทุกท่านสามารถใช้บริการโดยใช้ Buasri ID ของตนเอง ซึ่งจะสามารถใช้บริการได้ตามสิทธิและภาระหน้าที่ของแต่ละบุคคลดังนี้

เว็บบริการระบบสารสนเทศนิต

<http://supreme.swu.ac.th>

นิสิต

บริการ สอบถาม/ตรวจสอบ ข้อมูลต่างๆ ได้แก่

- ประวัตินิสิต แสดงชื่อ นามสกุล ที่อยู่ ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
- ตารางเรียนภาคการศึกษาปัจจุบัน แสดงห้องเรียน วัน-เวลา อาจารย์ผู้สอน
- ตารางสอบ เพื่อเป็นการเตรียมตัวล่วงหน้าว่าสอบเมื่อใด
- ผลการลงทะเบียนเรียน แสดงรายวิชา ตอนที่ลงทะเบียนเรียน ผลการลงทะเบียนและผลการชำระเงินค่าธรรมเนียมการศึกษา
- ผลการเรียนในภาคการศึกษาที่ผ่านมา ตั้งแต่เข้าศึกษาจนถึงภาคเรียนปัจจุบัน
- หลักสูตรการศึกษาของตนเอง เพื่อดูว่าเรียนมาแล้วเท่าใด เหลืออีกกี่รายวิชาจึงจะจบหลักสูตร
- หลักสูตรกิจกรรม แสดงรายการกิจกรรมที่เข้าร่วมรวมทั้งตรวจสอบการผ่านหลักสูตรกิจกรรม

อาจารย์

บริการข้อมูลในการบริหารและจัดการเรียน – การสอน

- ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลตนเอง (profile)
- ข้อมูลนิตที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาที่ท่านสอน (ตารางสอน)
- สามารถติดต่อนิตผ่านทาง E-mail เป็นรายบุคคล หรือทั้งกลุ่ม เช่น การนัดส่งงาน การแจ้งผลการสอบ การย้ายห้องเรียน ฯลฯ
- สามารถสอบถามข้อมูลตารางสอน - ตารางสอบ พร้อมพิมพ์รายงานเช่น ทบ.30 (ตารางสอน) ตารางห้องเรียน ตารางห้องสอบ
- ภาระงานสอน แสดงรายวิชาที่สอนและค่า SCH
- ผลการเรียนของนิตในรายวิชาที่สอน

รหัสนิสิต	ชื่อ นามสกุล	คะแนนสอบ	เกรด	ผล	หมายเหตุ
M0121399	นางสาวปวีณา วัฒนศิริ	2.43	43	✓	
M0121398	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	3.10	43	✓	
M0121391	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.24	45	✓	
M0121392	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.76	43	✓	
M0121393	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	3.74	43	✓	
M0121394	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.29	43	✓	
M0121395	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.84	42	✓	
M0121397	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	3.10	43	✓	
M0121398	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	1.97	38	✓	
M0121399	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	3.30	43	✓	
M0121391	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.93	43	✓	
M0121392	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	3.05	43	✓	
M0121393	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	3.30	43	✓	
M0121395	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.20	43	✓	
M0121396	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	3.03	43	✓	
M0121397	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.69	43	✓	
M0121398	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.89	45	✓	
M0121399	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.99	42	✓	
M0121379	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.23	43	✓	
M0121378	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.72	45	✓	
M0121372	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.58	45	✓	
M0121371	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.86	43	✓	
M0121374	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.30	43	✓	
M0121375	นางสาวกมลทิพย์ วัฒนศิริ	2.40	43	✓	

อาจารย์ที่ปรึกษา

บริการสอบถามข้อมูลของนิตที่คุณดูแล เพื่อช่วยให้การดูแลและติดตามนิต สะดวก รวดเร็ว มากยิ่งขึ้น

- แสดงรายชื่อนิตที่คุณดูแล แจ้งเตือนกรณีผลการเรียนมีปัญหา เช่น เกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 (เตรียม Pro)
- แสดงสถานการณ์ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนปัจจุบัน
- สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมของนิต เช่น ตารางเรียน-ตารางสอบ ผลการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรม ผลการผ่านกิจกรรม เพื่อดูแนวโน้มการสำเร็จการศึกษา
- การส่งผลการผ่านกิจกรรมของนิต ที่จะสำเร็จการศึกษา

ขอเชิญชวนนิสิต อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา
สัมผัสและใช้บริการ ระบบสารสนเทศนิต
ผ่านอินเทอร์เน็ต ได้ที่ <http://supreme.swu.ac.th>
และขอรับ Buasri ID ได้ที่ สำนักคอมพิวเตอร์

ไวรัสสายร้ายบนอินเทอร์เน็ต

■ วิโรจน์ เตียนอนุกุล ■

ไวรัสเป็นภัยของคอมพิวเตอร์ที่รู้จักกันมาตั้งแต่สมัยที่อินเทอร์เน็ตยังไม่ได้เป็นที่นิยมกัน มันถูกกล่าวถึงมาโดยตลอดเลย ตัวอย่างง่ายๆ ที่พบบ่อยๆ ก็อย่างเช่น Macro Virus ที่ติดในโปรแกรม word ที่คุณใช้พิมพ์งานทั่วไป มันจะทำให้เอกสารของคุณรวนไป และใช้โปรแกรมเปิดอ่านหรือแก้ไขต่อไม่ได้ เป็นต้น ยิ่งเมื่ออินเทอร์เน็ตได้เข้ามาสู่ชีวิตประจำวันของเรามากขึ้นมีการใช้งานกันอย่างแพร่หลายก็ยิ่ง ทำให้มีการส่งข้อมูลถึงกันได้สะดวกรวดเร็วขึ้น ผลที่ตามมาก็คือ ทำให้เจ้าไวรัสตัวดี (น่าจะเรียกว่า "ไวรัสตัวร้าย" จะเหมาะสมกว่า) สามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วขึ้นตามไปด้วย ปี ๑๙๙๖ นี้จึงมีไวรัสรูปแบบต่างๆ แปลกๆ ใหม่ ๆ มากมายออกมาอาละวาดหลอกหลอนให้แตกใจกลัวไปตาม ๆ กัน

ปัญหาเกี่ยวกับไวรัสและแนวทางการบริหารจัดการ

ไวรัสที่โด่งดังมาก ๆ ในช่วงเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2547 ที่ผ่านมาคือไวรัสชื่อ W32.Sasser.Worm ซึ่งเป็นหนอน ที่ออกอาละวาดไปทั่วมหาวิทยาลัย สร้างความเสียหายให้แก่ระบบ ทำให้เครือข่ายบัวศรีทำงานช้าลงอย่างมาก จนทำให้ระบบสำคัญของมหาวิทยาลัย เช่น ระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย ใช้งานไม่ได้

สำนักคอมพิวเตอร์จึงได้ดำเนินการแก้ไขกันอย่างเร่งด่วน จนกลับคืนสู่สภาวะปกติได้ โดยเฉพาะระบบปฏิบัติการที่ได้รับผลกระทบก็คือ Windows 2000 และ Windows XP สาเหตุของการระบาดมาจากเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่ไม่ได้ติดตั้งโปรแกรม Antivirus และการอัปเดต Windows ให้ทันสมัย

หนอน หรือ Worm คืออะไร

หนอนเป็นโปรแกรมที่ถูกออกแบบมาให้มีความสามารถในการทำสำเนาตัวเองด้วยโค้ดที่อยู่ในตัวมันเองโดยอิสระ ไม่ต้องรอการเรียกใช้งานจากผู้ใช้ ซึ่งแตกต่างจากไวรัส แต่ลักษณะโดยทั่วไปจะคล้ายกับไวรัสนั่นเอง หนอนสามารถแพร่กระจายตัวเองจากเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งไปยังอีกเครื่องหนึ่ง โดยอาศัยระบบเครือข่ายแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วและทำความเสียหายรุนแรงกว่าไวรัสมาก

จากรายงานสถิติพบว่าหนอนสามารถแพร่กระจายไปบนระบบเครือข่ายที่มีคอมพิวเตอร์มากกว่า 5,000 เครื่องภายในระยะเวลาเพียงไม่กี่ชั่วโมงเท่านั้น (มันสามารถทำความเสียหายต่อระบบได้จากภายใน ก็เหมือนกับหนอนที่กัดกินผลไม้จากภายใน) หนอนมักจะติดกับโปรแกรมที่เรานิยมใช้กันทั่วไป เช่น โปรแกรมสำหรับ รับ-ส่ง อีเมล (MS Outlook 97/98/2000 หรือ Outlook Express) เพื่อส่งตัวเองไปยังผู้รับอีเมลคนอื่นๆ ที่มีชื่อ

อยู่ในรายการ Address Book โดยหนอนจะแนบตัวเองไปกับอีเมลที่ถูกส่งออกไปและอาศัยช่องโหว่ในซอฟต์แวร์ เช่น ช่องโหว่ของ Outlook Express เป็นต้น หรือมักก็จะแพร่กระจายผ่านโปรแกรมสนทนา IRC (Internet Relay Chat) อยู่บ่อยๆ

บริการติดตั้งระบบป้องกันไวรัส

สำนักคอมพิวเตอร์ได้ดำเนินการจัดทำระบบป้องกันไวรัส เพื่อให้บริการกับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายบัวศรี

■ การติดตั้งโปรแกรม AntiVirus

เป็นระบบป้องกันไวรัสประกอบไปด้วย Trend Micro OfficeScan Corporate Edition (OfficeScan) จะทำหน้าที่ในการตรวจจับไวรัสและ Update Virus signature ให้อัตโนมัติ ทุกชั่วโมง ระบบป้องกันไวรัสนี้สามารถใช้งานได้กับระบบปฏิบัติการ Windows 98 และ Internet Explorer 5 เป็นต้นไป

■ การติดตั้ง Software Update Service (SUS Server)

ทำหน้าที่ในการติดตั้ง Security Patch (Hot fix) และ Service Pack ให้อัตโนมัติ สามารถใช้งานได้กับระบบปฏิบัติการ Windows 2000 SP3 เป็นต้นไป

ท่านสามารถใช้บริการนี้ได้ที่ <http://www.swu.ac.th> หัวข้อ ข่าวเครือข่ายบัวศรี > การติดตั้งระบบป้องกันไวรัส

เพื่อเป็นการป้องกันการระบาดของไวรัสคอมพิวเตอร์ ดังนั้นเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องจำเป็นต้องติดตั้งโปรแกรม Antivirus และ Software Update Service

สามขั้นตอนที่ช่วยให้คุณแน่ใจว่าคอมพิวเตอร์ของคุณได้รับการป้องกันแล้ว

ขั้นตอนที่ 1 ใช้อินเทอร์เน็ตไฟร์วอลล์ Windows XP ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 2 ติดตั้ง Software Update Services (SUS) เพื่ออัปเดต Windows ให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ขั้นตอนที่ 3 ติดตั้งซอฟต์แวร์ป้องกัน (Antivirus OfficeScan)

สรุป

"ไวรัสคอมพิวเตอร์จะไม่สามารถทำลายข้อมูล และสร้างความเสียหายต่อระบบได้ หากผู้ใช้คอมพิวเตอร์ทุกคนมีวินัยในการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์" ■

ข้อมูลอ้างอิง

<http://www.microsoft.com/>

<http://thaicert.nectec.or.th/>

<http://www.trendmicro.com/>

<http://www.symantec.com/>

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยระบบ Open Source LMS “ATutor”: กรณีศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

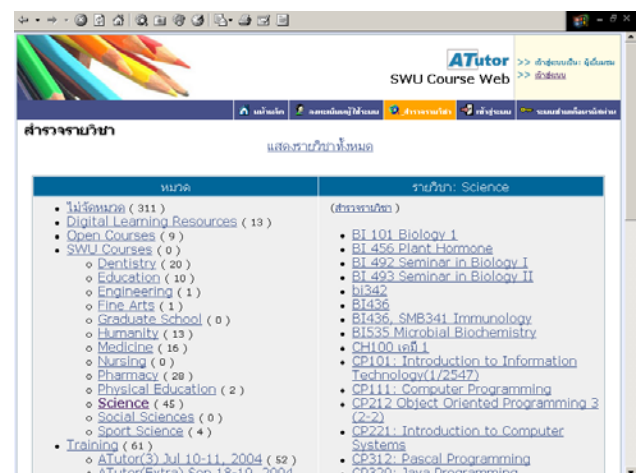
■ สุณี รักษาเกียรติศักดิ์ ■

ในจดหมายข่าวฉบับส่งท้ายปีงบประมาณ 2547 นี้ ขอเสนอบทความย่อผลงานวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยระบบ Open Source LMS “ATutor” : กรณีศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดย ผศ.ดร.สุณี รักษาเกียรติศักดิ์, ดร.ชนิษฐา รุจิโรจน์, อ.วราภรณ์ วิทยานนท์, อ.สาโรช เมาลานนท์ ที่นำเสนอในการประชุมวิชาการวิจัยสถาบัน ประจำปี 2547 วันที่ 10 – 11 กันยายน 2547 ณ ศูนย์ประชุมสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ กรุงเทพมหานคร ดังนี้

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันหน่วยงานการศึกษาได้ตื่นตัวกันเป็นอย่างมากในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือไอซีที (ICT) ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ หรือ e-learning ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการพัฒนาองค์กรสู่สังคมฐานความรู้ ในการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องหาหรือสร้างระบบในการจัดการเรียนแบบออนไลน์ (Learning Management System หรือ LMS) มาใช้ ระบบเหล่านี้มีทั้งที่เป็นระบบเชิงพาณิชย์ที่ต้องเสียค่าบริการในการใช้งานรายปี และระบบแบบ Open source ซึ่งไม่มีค่าใช้จ่ายด้านซอฟต์แวร์ และหน่วยงานสามารถนำมาปรับแต่งให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของหน่วยงานได้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ทดลองปรับแต่งใช้ระบบ Open source LMS ชื่อ “ATutor” ของมหาวิทยาลัยโทรอนโท ประเทศแคนาดา (<http://www.atutor.ca>) ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 1/2546 (มิถุนายน 2546) ใน version 1.1 และพบว่า เป็นระบบที่มีองค์ประกอบของระบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่ครบถ้วน ติดตั้งง่าย ใช้งานง่าย และมีความเชื่อถือได้สูง ระบบได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว โดยในปัจจุบัน (สิงหาคม 2547) ระบบ ATutor ได้เผยแพร่ให้สาธารณชนได้ใช้ใน version 1.4.1 แล้ว และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ปรับเปลี่ยนระบบเป็น version 1.4.1 ในภาคการศึกษาที่ 1/2547 นอกจากนั้นแล้วมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒยังได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนาปรับแต่งการใช้งานเพิ่มเติม เช่น การเชื่อมต่อกับระบบ ATutor กับฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย การพัฒนาระบบการวิเคราะห์ข้อสอบใน ATutor เป็นต้น ตลอดจนจนการจัดทำเอกสารประกอบการใช้งานและเอกสารประกอบการอบรม และการเขียนบทความวิชาการเพื่อเป็นแรงกระตุ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังได้ดำเนินการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ในการใช้งาน เพื่อสร้างเครือข่ายการใช้งานร่วมกันระหว่างหน่วยงานการศึกษาในประเทศไทยให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการใช้ระบบ LMS แบบ Open Source ที่ไม่มีค่าใช้จ่ายด้านซอฟต์แวร์ ได้จัดโครงการสัมมนาปฏิบัติการขึ้นครั้งแรกในวันที่ 24-25 มกราคม 2547 โดยจัด 2 หลักสูตรพร้อมกัน คือ หลักสูตร 1: การใช้ระบบ ATutor สำหรับอาจารย์ผู้ใช้ระบบ และ หลักสูตร 2: การติดตั้งและดูแลระบบ ATutor สำหรับผู้ติดตั้งดูแลระบบ รับหลักสูตรละ 30 คน จัดรุ่นที่ 2 ในวันที่ 1-2 เมษายน 2547 และรุ่นที่ 3 ในวันที่ 10-11 กรกฎาคม 2547 โดยในรุ่นที่ 3 มีการเพิ่มหลักสูตร 3: การปรับแต่งระบบ ATutor ด้วย PHP และ MySQL สำหรับผู้ที่ผ่านหลักสูตร 1 หรือหลักสูตร 2 มาแล้ว และจัดต่อเนื่องในวันที่ 12-14 กรกฎาคม 2547 ในการจัดในรุ่นที่ 2 และรุ่นที่ 3 มีผู้สมัครเข้าร่วมโครงการเกินกว่าจำนวนที่จะรับได้ มีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้นในการจัดทั้ง 3 ครั้ง จำนวน 248 คน จากหน่วยงานการศึกษาทั้งสิ้น 100 หน่วยงานทั่วประเทศ หลายหน่วยงานได้มีการติดตั้งระบบ ATutor ในหน่วยงานและมีการอบรมบุคลากรในหน่วยงานแล้ว หลายหน่วยงานอยู่ในระหว่างการเตรียมการเรื่องด้วยต้องรองงบประมาณในปีถัดไป คาดว่าในปีงบประมาณ 2548 จะมีหน่วยงานที่ผ่านการอบรมดำเนินการติดตั้งและใช้งานระบบ ATutor กันมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการเติบโตที่ยั่งยืนต้องอาศัยนโยบายและวิสัยทัศน์ของผู้บริหารหน่วยงานอย่างมากที่จะเป็นผู้ผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

ขอเชิญชวนคณาจารย์/นิสิต มาใช้งานระบบ ATutor ได้ที่

<http://course.swu.ac.th/browse.php>

เทคนิคการนำรูปภาพประกอบจดหมายข่าว

■ สมบุญ อุดมพรยั้ง & พีระ แพทย์ประเสริฐ ■

ปัจจุบันการจัดทำต้นฉบับจดหมายข่าว หรือวารสาร ทำได้ง่ายกว่าแต่ก่อนมาก เนื่องจากมีการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาช่วยในการทำงานมากขึ้น เช่น ใช้โปรแกรม Microsoft Word ในการจัดทำต้นฉบับ

จากประสบการณ์ในการจัดทำจดหมายข่าวสำนักคอมพิวเตอร์มาประมาณเกือบ 3 ปี การจัดทำต้นฉบับจดหมายข่าว โดยใช้โปรแกรม Microsoft Word ส่วนใหญ่มักจะมีรูปภาพประกอบบทความ เพื่อให้ผู้อ่านได้เกิดความสนใจและเข้าใจในเนื้อหาบทความมากยิ่งขึ้น การนำรูปภาพมาประกอบในบทความนั้น ไม่ยาก สามารถใช้คำสั่งคัดลอกและวาง หรือการนำรูปภาพมาแทรกในเนื้อหา แต่เคยมีใครสังเกตบ้างไหมว่าทำไมขนาดของแฟ้มข้อมูลถึงได้มีขนาดใหญ่ขึ้นเมื่อเทียบกับแฟ้มข้อมูลที่มีแต่เนื้อหาอย่างเดียว และจะมีเทคนิคอย่างไรในการที่จะช่วยให้แฟ้มข้อมูลดังกล่าวมีขนาดเล็กลงได้

ทำไมแฟ้มข้อมูลบทความที่มีรูปภาพประกอบจึงมีขนาดใหญ่

การนำรูปภาพมาประกอบเนื้อหาหรือบทความนั้น ส่วนใหญ่มักจะใช้วิธีการคัดลอกและวางรูปภาพต้นฉบับ หรือใช้คำสั่งแทรก (Insert > Picture) รูปภาพต้นฉบับลงในเนื้อหา บางครั้งรูปภาพที่ได้มีขนาดไม่ตรงกับความต้องการ ก็ทำการขยาย/ย่อขนาดด้วยการคลิกที่รูปภาพ และลากมุมของรูปภาพขึ้นลง เพื่อขยาย/ย่อขนาดลง ถึงแม้ว่าการทำด้วยวิธีการดังกล่าวจะได้รูปภาพขนาดที่ต้องการก็จริง แต่ในความเป็นจริงแล้วขนาดของแฟ้มข้อมูลรูปภาพไม่ได้เพิ่มหรือลดตามไปด้วย ทำให้แฟ้มข้อมูลบทความจึงมีขนาดใหญ่ ตามแฟ้มข้อมูลรูปภาพที่ใช้ประกอบบทความดังกล่าว

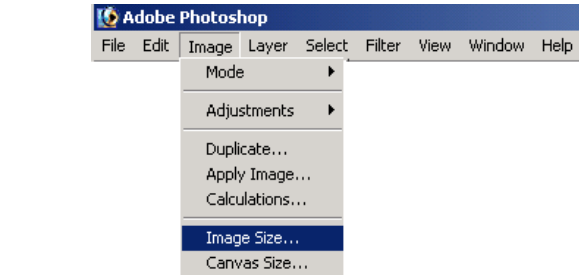
Name	Size	Type
v08n4p8 1_ก่อนแทรกรูปภาพ.doc	42 KB	Microsoft Word Document
v08n4p8 2_หลังแทรกรูปภาพ.doc	690 KB	Microsoft Word Document
v08n4p8 3_หลังใช้เทคนิค.doc	92 KB	Microsoft Word Document

เทคนิคการลดขนาดแฟ้มข้อมูลรูปภาพ

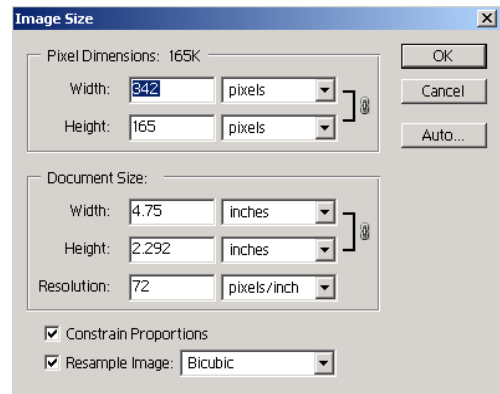
สำหรับโปรแกรม Microsoft Word 9X, 2000 นั้น ยังไม่มีฟังก์ชันในการช่วยลดขนาดแฟ้มข้อมูลรูปภาพ จึงจำเป็นต้องใช้โปรแกรมตัวอื่น มาช่วยในการลดขนาดข้อมูลรูปภาพลง เช่น Photoshop แต่สำหรับโปรแกรม Microsoft Word XP ขึ้นไป จะมีฟังก์ชันในการบีบอัดรูปภาพให้มีขนาดเล็กลงได้

■ โปรแกรม Photoshop

เปิดแฟ้มข้อมูลรูปภาพผ่านโปรแกรม Photoshop และเลือกเมนู Insert > Picture > Image Size... ดังรูป

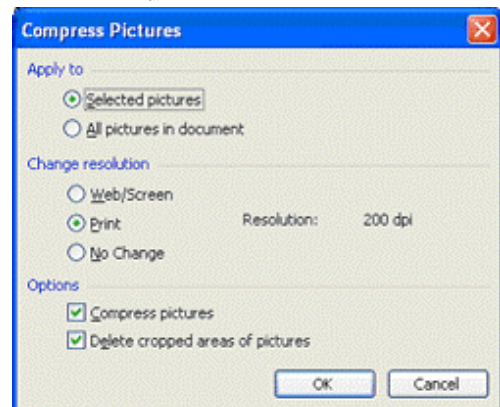
จะปรากฏจอภาพเพื่อกำหนดขนาดของรูปภาพตามต้องการได้ที่ Pixel Dimensions ซึ่งจะแสดงขนาดของแฟ้มข้อมูลรูปภาพให้เห็นมีหน่วยนับเป็น Kbyte และกดปุ่ม OK

หลังจากนั้นให้ทำการบันทึกแฟ้มข้อมูลรูปภาพเป็นชื่อแฟ้มข้อมูลรูปภาพใหม่ เพื่อนำไปแทรกลงในบทความต่อไป

■ โปรแกรม Microsoft Word XP

เปิดแฟ้มข้อมูลรูปภาพผ่านโปรแกรม Microsoft Word XP คลิกที่รูปภาพ แล้วเลือกเมนู Format > Picture > Picture > Compress.. จะปรากฏจอภาพ ดังรูป

เลือก Options เป็น Compress Picture และกดปุ่ม OK พร้อมทั้งทำการ Save แฟ้มข้อมูล โปรแกรมจะทำการบีบอัดรูปภาพ ทำให้แฟ้มข้อมูลที่จัดเก็บมีขนาดเล็กลง

ปฏิทิน มศว : ระบบบริการใหม่ผ่านเว็บ

■ สุวิมล คงศักดิ์ตระกูล ■

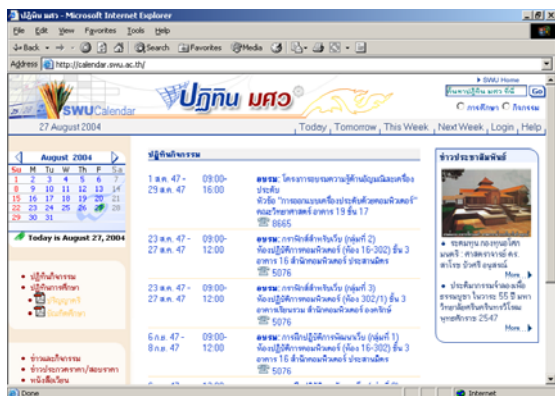
ในเว็บไซต์ใหม่ของมหาวิทยาลัย ซึ่งได้มีการเปิดตัวไปแล้วตั้งแต่วันที่ 28 มิถุนายน ที่ผ่านมา นอกจากจะพบกับรูปแบบและการนำเสนอสาระเนื้อหาใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนไปจากเดิมแล้ว บนโฮมเพจใหม่จะมีการเน้นในเรื่องการประชาสัมพันธ์ข่าวและกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เป็นสื่อกลางในการแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย และเผยแพร่สู่ประชาคมของ มศว และบุคคลทั่วไปที่ได้เข้ามาแวะชมเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ในส่วนของกิจกรรมจะมีการนำเสนอในรูปแบบที่เรียกว่า ปฏิทินกิจกรรม ซึ่งเป็นการประกาศให้ทราบ ว่าในวันหนึ่ง ๆ มีกิจกรรมอะไรเกิดขึ้นบ้าง เวลาใด และจัดขึ้น ณ สถานที่แห่งใด ประกาศดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลที่มีอยู่ในระบบที่เรียกว่า ปฏิทิน มศว ซึ่งเป็นระบบบริการผ่านเว็บระบบใหม่ที่ทีมงานเว็บของมหาวิทยาลัยได้พัฒนาขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งรวมและนำเสนอกำหนดการจัดกิจกรรมทั่วไปที่หน่วยงานในมหาวิทยาลัยจัดขึ้น นอกจากนั้นยังมีการนำเสนอข้อมูลกำหนดการปฏิทินการศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ระบบปฏิทิน มศว

ระบบปฏิทิน มศว (SWU Calendar) เป็นบริการผ่านเว็บที่สำนักคอมพิวเตอร์ได้พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือให้บริการด้านการประกาศแจ้งปฏิทินกิจกรรมและปฏิทินการศึกษาผ่านเว็บ ซึ่งจะช่วยให้คณาจารย์ บุคลากร นิสิต รวมทั้งผู้สนใจทั่วไป ได้รับข่าวและกำหนดการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว นับเป็นอีกช่องทางหนึ่งของการสื่อสารและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยเพื่อไปสู่กลุ่มเป้าหมายทั้งภายในและนอกมหาวิทยาลัยโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

บริการนี้อยู่ที่ใด

ผู้สนใจสามารถเข้าใช้ระบบงานปฏิทิน มศว ได้โดยไปที่ calendar.swu.ac.th หรือ จากโฮมเพจของมหาวิทยาลัยคลิกที่หัวข้อ ปฏิทินกิจกรรม ซึ่งเป็นลิงค์ที่พาไปยังปฏิทิน มศว

ปฏิทินกิจกรรม

ในหน้าแรกจะแสดงรายการกำหนดการกิจกรรมล่าสุด 6 รายการ โดยจะแสดงวันที่จัดกิจกรรม เวลา หัวข้อ สถานที่จัดกิจกรรมและเบอร์โทรศัพท์เพื่อการติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม

เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าชม ระบบได้จัดเตรียมกลุ่มเมนูเพื่อแสดงปฏิทินกิจกรรมออกเป็น ปฏิทินกิจกรรมประจำวันนี้ (Today), ปฏิทินกิจกรรมวันพรุ่งนี้ (Tomorrow), ปฏิทินกิจกรรมสัปดาห์นี้ (This Week) และปฏิทินกิจกรรมสัปดาห์หน้า (Next Week)

ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลเว็บของหน่วยงานต่าง ๆ ที่แจ้งชื่อไว้กับทางสำนักคอมพิวเตอร์ในระบบ SWU WebHelp จะได้รับสิทธิในการลงประกาศในปฏิทินกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ข่าวที่ส่งมานั้นจะถูกนำขึ้นเผยแพร่ในส่วนพื้นที่ "ปฏิทินกิจกรรม" ในโฮมเพจของมหาวิทยาลัยและในเว็บไซต์ "ปฏิทิน มศว"

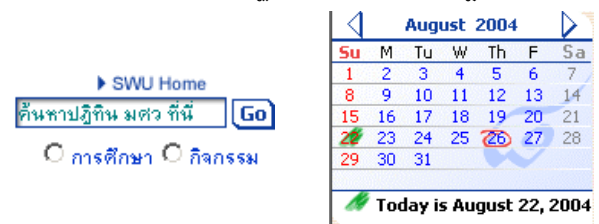
ปฏิทินการศึกษา

ผู้สนใจสามารถเข้าดูปฏิทินการศึกษาโดยคลิกเลือกจากเมนูด้านซ้ายมือในหัวข้อ ปฏิทินการศึกษา และสามารถ Download เอกสารปฏิทินการศึกษาในรูปแบบ PDF File ทั้งระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา โดยในหน้าแรกของปฏิทินการศึกษาระบบจะแสดงรายการตามเดือนปัจจุบัน และแยกแสดงของระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา

เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าชม ระบบได้จัดเตรียมกลุ่มเมนูเพื่อแสดงปฏิทินกิจกรรมออกเป็น กิจกรรมประจำเดือน (This Month) และประจำภาคการศึกษา (This Semester)

การค้นหากำหนดการกิจกรรม

ผู้สนใจสามารถค้นหาและดูกำหนดกิจกรรมได้ 2 วิธี ดังนี้
วิธีที่ 1 โดยพิมพ์ keywords ลงในกล่องค้นหา แล้วคลิกเลือกว่าต้องการค้นหาจากปฏิทินการศึกษาหรือ ปฏิทินกิจกรรม

วิธีที่ 2 โดยคลิกเลือกเดือนและวันที่ที่ต้องการจากปฏิทินที่อยู่ทางซ้ายมือ

ขอเชิญชวนบุคลากรและนิสิต มศว สัมผัสและทดลองใช้ ปฏิทิน มศว ได้ที่ calendar.swu.ac.th

ข่าวกิจกรรมและบริการ สำนักคอมพิวเตอร์

ประกันคุณภาพการศึกษา

ในวันอังคารที่ 24 สิงหาคม 2546 สำนักคอมพิวเตอร์ได้รับการตรวจประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ประจำปีการศึกษา 2546 โดยคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน มี ผศ.กิตติมา สังข์เกษม เป็นประธานกรรมการ ได้ศึกษาและตรวจสอบข้อมูล พร้อมทั้งเข้าเยี่ยมชมสถานที่ปฏิบัติงานและการให้บริการภายในสำนักคอมพิวเตอร์ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้สำนักคอมพิวเตอร์นำไปปรับปรุงต่อไป

การเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน

เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2547 คณะนิสิต ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา บส 352 เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล ภาควิชาบรรณารักษ์และสารสนเทศศาสตร์ เข้ามาศึกษาดูงานเกี่ยวกับระบบเครือข่ายและการบริหารจัดการระบบเครือข่ายของ มศว จำนวน 12 คน

โครงการอบรมคอมพิวเตอร์

สำนักคอมพิวเตอร์ได้จัดอบรมโครงการบริการวิชาการด้านคอมพิวเตอร์ [ดูรายละเอียดที่ http://cc.swu.ac.th/training/](http://cc.swu.ac.th/training/)

- ครั้งที่ 49 4 สิงหาคม ถึง 10 กันยายน 2547 สำหรับนิสิตทุกระดับ
- ครั้งที่ 50 13 สิงหาคม ถึง 17 กันยายน 2547 สำหรับบุคลากร
- โครงการอบรมสำหรับผู้ดูแลเว็บของมหาวิทยาลัย 22 กรกฎาคม ถึง 8 กันยายน 2547

โครงการอบรมปฏิบัติการ

สำนักคอมพิวเตอร์จัดโครงการอบรมปฏิบัติการ เรื่อง การจัดการเรียนแบบออนไลน์ด้วยระบบ Open Source LMS "ATutor" รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่ 10 - 14 กรกฎาคม 2547 มีจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น 106 คน ใน 3 หลักสูตร ดังนี้

หลักสูตร	เรื่อง	ผู้เข้าอบรม
1	การใช้ระบบ ATutor	40 คน
2	การติดตั้งและดูแลระบบ ATutor	32 คน
3	การปรับแต่งระบบ ATutor ด้วย PHP และ MySQL	34 คน

ภาพพิธีเปิดการอบรม ATutor รุ่นที่ 3

สำนักคอมพิวเตอร์จะจัดโครงการอบรมปฏิบัติการ เรื่อง การจัดการเรียนแบบออนไลน์ด้วยระบบ Open Source LMS "ATutor" รุ่นพิเศษ ระหว่างวันที่ 18 - 19 กันยายน 2547 สำหรับศึกษานิเทศน์ ครู หรือ บุคลากรทางการศึกษา

และรุ่นที่ 4 ระหว่างวันที่ 20 - 21 พฤศจิกายน 2547 จะเปิดอบรม หลักสูตร 1 และหลักสูตร 2

[ดูรายละเอียดที่ http://cc.swu.ac.th/training/](http://cc.swu.ac.th/training/)

บุคลากร

นางสาวกุลยา แสงไสว เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

พนักงานชั่วคราว ลาออกเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2547

นายชัยวัฒน์ ช่างกลิ้ง นักวิชาการคอมพิวเตอร์

พนักงานมหาวิทยาลัยใหม่ บรรจุเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2547

อ่านดีดี มีรางวัล

รายชื่อผู้ได้รับรางวัลประจำจดหมายข่าวปีที่ 8 ฉบับที่ 3

1. นายอุรุพงษ์ สร้อยสะอาด คณะพลศึกษา

2. นางสาวสุรีย์พร หล่ออุดมทรัพย์ คณะพลศึกษา

มารับรางวัลได้ที่สำนักคอมพิวเตอร์ ชั้น 4 อาคาร 16 ภายในวันที่ 20 กันยายน 2547 ■

อ่านดีดี มีรางวัล

<http://cc.swu.ac.th/>